

Deventer verhaal eind jaren '60

Actie Blik van de Brink

Wie uit één van de veertien zijstraten het Deventer stadsplein De Brink op fiets, neemt een duik in het diepe. Er is geen mooier, groener en gezelliger plein dan De Brink in Deventer. Het is de waardige huiskamer van een monumentale stad.

Dat is anders geweest.

In de eindjaren zestig zijn de veertien zijstraten van de Brink autowegen en is De Brink een parkeerplaats.

Je kunt met je auto in de Grote Bisschopsstraat bij boekhandel Praamstra de krant halen en bij de vishandel Rog stoppen en om er een harinkje te eten.

Het stinkt naar autogassen in de huiskamer van de stad. Er spelen geen kinderen, de bewoners trekken de binnenstad uit.

Het dreigt nog erger te worden. Er ligt bij de gemeente een plan voor een autoweg dwars door het monumentale Bergkwartier en een plan om de Assenstraat aan één kant af te breken, zodat er een busbaan tussen De Brink en het Grote Kerkhof kan worden aangelegd.

Auto-blokkade op koopavond

Ik richt met mijn collega Fred van de Burgt en met studenten van de Lansbouwschool in april 1970 de actiegroep Blik van de Brink op.

De eerste actie is een auto-blokkade op de toegangs- en uitgangswegen van De Brink. Op een donderdag-koopavond zetten we twee auto's aan beide zijden van het stadsplein dwars op de weg. We stappen uit, doen de deuren op slot en delen enquêteflyers uit.

Voor of tegen blik op De Brink?

Het verkeer zit binnen no-time vast.

Op het enquêteflyer staat een tekening van De Brink zoals het plein er zonder auto's uit zou kunnen zien. Met bomen en terrassen, met een jeu de boules plaats, bankjes en speelplaatsen, een basketbalveldje en volières.

Het museum De Waag is voorzien van een bandebom teken.

Na tien minuten komt de politie.

'Van wie zijn die auto's?'

Iedereen haalt z'n schouders op, niemand weet het.

Even later komt burgemeester Bolkestein. Hij komt uit de raadsvergadering en heeft zijn ambtsketen om.

'Dus jullie zijn voor een autovrije binnenstad?' zegt hij tegen ons. 'Dan kunnen we elkaar de hand geven, ik ben ook voor.... Alleen, we zijn ver in de minderheid en jullie weten: meeste stemmen gelden! Jullie moeten dus nog heel veel mensen op andere gedachten brengen!

Is het Deventer Dagblad al geweest? Roelof Heys? Zijn er foto's gemaakt? Dan hebben jullie nu wel genoeg publiciteit, dus.... Die blokkade is het binnen vijf minuten opgeheven, ja?'

Wij actievoerders knikken en stappen onder het gesis van wachtende automobilisten in onze auto's en rijden weg.

De meerderheid

Die avond geven we aan de journalist Roelof Heys van het Deventer Dagblad door dat 83 van de geënquêteerden (83 op 121 geënquêteerden) voor een autovrije Brink zijn.

De steekproef is niet groot genoeg, dat weten we ook wel, maar het komt met een kop in het Deventer Dagblad: 'Meerderheid voor een autovrije Brink!'

De middenstand schreeuwt moord en brand.

De actiegroep Blik van de Brink moet voor een autovrije Brink een meerderheid zien te krijgen!

Ze doet haar best, maar het is geen doen. De meeste raadsleden gaan maar al te graag zelf in de auto naar de binnenstad.

'Jullie moeten lid worden van een partij!' zegt burgemeester Bolkestein. 'Jullie moeten niet langs de kant blijven staan, jullie moeten de politiek in.'

Dat doen we.

D66 en de PSP zijn op de hand van de actiegroep en binnen de PvdA-Deventer opereert de Nieuw Linksbeweging van Stef Huis in 't Veld en Bernard Duimel.

De Nieuw Linkers nemen het op tegen de PvdA-wethouders Stadsontwikkeling en Financiën Harm Timmer en Seef Moester. Dat zet zoden aan de dijk: de nieuwe autowegen door de binnenstad gaan niet door en er komt een plan voor een parkeergarage achter de HEMA.

Twintig jaar

Het duurt twintig jaar voordat er in de gemeenteraad een meerderheid is voor een autovrije Brink.

Burgemeester Bolkestein zucht en steunt wanneer je erover begint. Hij zegt: 'Als alles in de geschiedenis zo langzaam was gegaan als dit, dan hadden we nog als Batavieren op boomstammen in de rivieren gedreven!'

In 1993 is het zover.

Er komen bomen, terrasjes en bankjes op het plein. De Wilhelminafontein wordt in ere hersteld en er komt plaats voor kinderspelen en jeu de boules wedstrijden.

De Brink gaat er uitzien als op de tekening van Jan Vlag. Alleen de basketbalveldjes, de volières en het bandebom-teken op het museum De Waag ontbreken.

De middenstand en de horeca hoor ik er niet meer over. De Brink is een A-locatie geworden.

De omzet van de winkels en horecabedrijven zakte niet met de helft, integendeel, zij steeg met het tiendubbele.

Foutje, bedankt!

Burgermeester Nico Bolkestein is bij de heropening van De Brink met pensioen.

Ik maak een praatje met hem over de autoweg langs de IJssel. Die autoweg is het verkeersinfarct van de stad geworden.

Ik vertelt dat ik in Keulen heb gezien dat ze daar de autoweg langs de Rijn ondergronds hebben gemaakt. Het dak van die tunnel is daar nu een brede promenade met terrasjes langs de Rijn.

'Is dat niet iets voor de IJsselkade? Een ondergrondse autoweg tussen de twee IJsselbruggen en een wandelpromenade met terrassen en een waterspeelplaats langs De IJssel?'

'Over twintig jaar' zegt de gepensioneerde burgemeester. 'Heb je een schop? Begin maar vast te graven.'